

IPUS4FAMILY.EU

Jeugdbescherming inzake mediagebruik in Vlaanderen (België)

Hoe kinderen op een veilige manier leren omgaan met de digitale media?

Sinds lange tijd hebben onze kinderen ook het internet ontdekt. Maar, zoals ook in het echte leven, schuilen daarin gevaren en met name schadelijke en illegale inhoud.

Kinderen moeten begeleid en vertrouwd gemaakt worden met dit medium.

Bij de media-opvoeding in het gezin kunnen filters op het media-aanbod een ondersteuning bieden, zodat de kinderen een beschermd surfaanbod ter beschikking hebben (een whitelist van betrouwbare sites) en dat inhoud die problemen kunnen geven (blacklist met onbetrouwbare sites) er uitgefilterd worden.

Je mag geen blind vertrouwen hebben in het internet. Het beste beschermingsprogramma tegen schadelijke invloeden is zeker je eigen verstand. Hoe meer je je verstand gebruikt, hoe moeilijker het wordt voor anderen om je computer te manipuleren of om er aan persoonlijke gegevens van bijv. ook je kinderen te geraken.

Hoe kunnen we onze kinderen dan beschermen tegen schadelijke internetmedia?

Er bestaat een heel aanbod aan software die ouderlijke toezichtsfunctie mogelijk maakt.

Deze software bevat meestal drie belangrijke onderdelen:

- Er is het tijdslot waarmee je het computergebruik van een kind nauwkeurig kunt beheersen en limiteren tot een bepaalde tijd per dag en per kind.
- Op de tweede plaats worden de internetactiviteiten van de kinderen bewaakt en zal de ouder per email gewaarschuwd worden wanneer er potentieel gevaarlijke of ongepaste websites worden bezocht. Zo zal het programma bijvoorbeeld een e-mail sturen wanneer een kind veel extreem rechtse websites bezoekt en/of pornosites aanklikt. Los van het opvolgen van websites kan het ook chatgesprekken bewaken en de ouder per e-mail waarschuwen wanneer het gesprek o.a. te veel over plagerij, sex of geweld gaat.
- De software geeft ook een historisch overzicht van alle internetactiviteiten en van de bezochte websites die tevens geassocieerd worden volgens inhoud.

Ouderlijk toezicht over wat een kind op het internet doet is aldus mogelijk en een aanrader voor ouders die begaan zijn met hun kinderen in deze digitale wereld.

Voorbeelden van dergelijke software: PC Guardian, Open DNS, Qustodio of Sniperspy

Aanbevelingen en tips

Voor kinderen (tussen 9 en 13 jaar):

- Zie je iets vreemds op het internet? En weet je niet zo goed wat je moet doen? Vertel het eerst aan je ouders of aan een andere volwassene die je vertrouwt.
- Geloof niet alles wat je leest of ziet op internet. Als je twijfelt, vraag dan raad aan iemand die je kan helpen,
- Wees op je hoede van zodra er sprake is van geld en praat erover met je ouders,
- Open geen e-mails van mensen die je niet kent,
- Voeg geen mensen toe die je niet kent,
- Paswoorden zijn geheim. Geef ze aan niemand door. Een paswoord is als een sleutel van je huis: niemand kan van je vragen dat je die doorgeeft,
- Denk goed na als je je webcam gebruikt,
- Wees voorzichtig met de info die je over jezelf post.

Voor ouders:

Nu het internet alomtegenwoordig is, kan en mag je het onmogelijk verbieden of beknotten. Maar het is wel zinvol om een duidelijk kader te scheppen, met nauwkeurige en realistische grenzen.

Stel jezelf enkele vragen voor je dit kader voor jezelf aanmaakt, zoals:

- Wat doet mijn kind online en waarom?
- Met wie praat hij/zij? Met vrienden of met mensen die hij/zij nooit heeft gezien?
- Wat speelt hij/zij? Wat zijn de mogelijkheden en risico's van deze games? Welke leeftijdsgrens staat erop?
- Hoe ga je om met de invloed van broers en zussen?
- Op welke sociale netwerken is hij/zij actief? Is hij/zij daar oud genoeg voor?
- Waarom zijn de meeste sociale netwerken verboden voor kinderen jonger dan 13 jaar?
- Moet ik 'vriend' worden met mijn kind op Facebook?
- Ben ik zijn/haar vertrouwenspersoon als er op het internet problemen opduiken? Heeft hij/zij iemand om erover mee te praten?
- Kan mijn kind zijn/haar online leven beschermen? Beseft hij/zij dat het internet een openbare plaats is?
- Hoe ga ik reageren als mijn kind ongepaste inhoud ziet? Hoe praat ik erover met hem/haar?
- Heb ik mijn kind geleerd om te reageren als hij/zij online plots te maken krijgt met iets dat hem/haar van streek brengt?
- Hoe kan ik hem/haar kritisch maken tegenover de informatie die op het internet circuleert en de personen die hij/zij er ontmoet?
- Wanneer het om gevoelige onderwerpen zoals seksualiteit gaat, weet mijn kind dan waar hij/zij informatie vindt die overeenstemt met mijn waarden?

Die vragen beantwoorden, zal je helpen het internet een plaats te geven in je gezin, in een positieve sfeer van dialoog en begeleiding.

Algemene opvoedingstips zoals verwoord op www.clicksafe.be:

- Praat met kinderen over het gebruik van de computer. Waarvoor mag de computer gebruikt worden en waarvoor niet? Praat regelmatig met je kinderen (en hun vrienden en vriendinnen) over wat ze doen en meemaken op internet, en hoe ze dat vinden. Vertel ook over je eigen ervaringen. Op die manier laat je weten dat je ontvankelijk bent voor hun ervaringen en bouw je wederzijds vertrouwen op. Ze zullen dan eerder naar je toekomen als dat nodig is.
- Maak afspraken over computergebruik. Hoeveel tijd mag je kind aan de computer zitten en waarvoor? Bv. chatten en spelletjes één uur en voor huiswerk twee uur. Wanneer kan dat? Bv. na het avondeten, als de huistaken klaar zijn. Stel eventueel na discussie een contract op dat naast de computer opgehangen wordt.
- Als je het lastig vindt om de internet-tijd in de gaten te houden, dan kan je overwegen om een software 'time-limiting tool' te installeren. Deze programma's schakelen de pc vanzelf uit na een vooraf ingestelde tijd. Opvoeding en communicatie rond internet blijven echter het meest efficiënte. Een kookwekker kan ook werken, maar alleen als je er zelf ook bij blijft.
- Laat je kind zo veel mogelijk zelfstandig internetten, maar zet de pc wel in een gemeenschappelijke ruimte of op een goed zichtbare plaats. Zo heb je meer zicht op het internetgedrag van je kind(eren). Je bent in de buurt om te helpen als er iets vervelends gebeurt.
- Leer jongeren voorzichtig omspringen met hun identiteit, vooral met persoonlijke informatie (e-privacy) en met het gebruik van eigen foto's en die van anderen.
- Vertel je kinderen dat eventuele controle of het gebruik van filters nodig is om hen te beschermen tegen ongepaste en ongewenste beelden en/of informatie. Voor jonge kinderen kan men het gebruik van filters overwegen om dan geleidelijk over te gaan tot meer vrijheid. Bij jongeren ligt dit iets moeilijker en is voornamelijk communicatie en discussie belangrijk.
- Kinderen gaan er vaak vanuit dat alles wat op internet staat, waar is. Maak ze ervan bewust dat niet alle informatie even betrouwbaar is en dat je altijd kritisch moet blijven. Moedig je kind aan het internet kritisch te

benaderen en te checken of de informatie betrouwbaar is. Leer je kind ook dat het geen schande is om bij twijfel een gesprek aan te gaan met jou of met de leerkracht.

- Maak afspraken over aankopen op internet. Wat kan en wat kan niet? Hou (de gegevens van) je kredietkaart bij.
- Wijs hen op de gevaren van online gokken. Net als in een 'echt' casino kan je in een 'online' casino veel geld verliezen.
- Praat met jongeren over seksualiteit en seksualiteitsbeleving. Een handig hulpmiddel is de site www.sensoa.be/ouders -
- Maak bij discussies over computergebruik steeds de vergelijking met de 'echte' wereld. Wat ze in de werkelijke wereld als 'not done' beschouwen, moeten zij dan ook niet op internet doen. Leer kinderen respect hebben voor elkaar. Internet geeft een vals gevoel van anonimiteit en jongeren durven dan meer omdat ze geen reacties zien.